

Únor 2021

NÁŠ ČASOPIS PLNÝ ZAJÍMAVOSTÍ

D é č k o

Domov pro seniory Velké Meziříčí,

příspěvková organizace

Zdenky Vorlové 2160

594 01 Velké Meziříčí

www.domovvm.cz

OBSAH

Blahopřání na únor.....	3
Výročí února a regionální osobnosti	4
Ze života domova	6
Stálá nabídka měsíce	7
Co se dělo u nás v domově v lednu	8
Únor, Hromnice a Valentýn	10
Pranostiky	14
Mezinárodní dny měsíce února	15
Příběhy pro potěchu duše	16
Ze světa zajímavostí	19
Rozhovor	26
Vtipy	28
Z kuchyně	29
Hádanka	32
Seznam zdrojů	33

BLAHOPŘÁNÍ NA ÚNOR

Božena Řehůrková

Marie Požárová

Květoslava Mašková

VÝROČÍ A REGIONÁLNÍ OSOBNOSTI ÚNORA

20. výročí úmrtí

Jan BARAN – voják, 2. světová válka

Narození: 7. 10. 1912 Kričev (Rumunsko)

Úmrtí: 7. 2. 1991 Mohelno (Třebíč)

Po okupaci emigroval přes Maďarsko do SSSR, kde byl internován v několika pracovních táborech. Pracoval na Sibiři při stavbě silnic. V roce 1942 se přihlásil k československé vojenské jednotce v SSSR.

Účastnil se Karpatsko - Dukelské operace, tehdy už jako autodůstojník.

Prošel bojovou cestou z Buzuluku přes Zlín, Kutnou Horu až do Prahy.

Po osvobození se usadil v Mohelně na Třebíčsku, kde pracoval jako řidič ČSAD. Byl vyznamenán pamětní Dukelskou medailí.

160. výročí narození

Albín BRÁF – pedagog, profesor, poslanec

Narození: 27. 2. 1851 Třebíč

Úmrtí: 1. 7. 1912 Roztoky (Praha)

JUDr., politik, novinář, profesor národohospodářství, politické a národohospodářské práce, paměti. Zakladatel české národohospodářské školy, byl profesorem české univerzity a poslancem českého sněmu a vůdcem staročeků. Jeho jméno nese Obchodní akademie A. Bráfa v Třebíči.

60. výročí úmrtí

Jakub DEML – kněz, básník, spisovatel

Narození: 20. 8. 1878 Tasov (Třebíč)

Úmrtí: 10. 2. 1961 Třebíč

Narodil se v rodině tasovského kupce a rolníka. Třebíčské gymnázium absolvoval v roce 1898. Vystudoval bohoslovecký seminář v Brně a byl vysvěcen na kněze. Jeho přítelem byl Otokar Březina. Působil jako kaplan v Kučerově u Vyškova, v Lesonicích, v Babicích, v Třešti a v Bystrci u Brna. Pro své rozpory se staršími duchovními byl dispensován od církevní služby. Pracoval v nakladatelství ve Staré Říši. Pobýval také v Jaroměřicích, Třebíči, Šebkovicích, Praze. Od roku se usadil v Tasově.

570. výročí úmrtí

PETR z Mladoňovic – děkan

Narození: asi 1390 Mladoňovice (Jemnice)

Úmrtí: 7. 2. 1451 Praha

Profesor university v Praze. Autor historických spisů. Studoval na univerzitě v Praze, kde složil bakalářské zkoušky. Pak působil u mistra Jana Husa a doprovázel jej i na koncil do Kostnice v roce 1414. Tam se o něj staral. Po Husově smrti se uchýlil dobrovolně do vyhnanství do rodného kraje. Sepsal Zprávu o Mistru Janu Husovi v Kostnici. Vrátil se na univerzitu, byl zvolen rektorem a roku 1441 podruhé děkanem.

20. výročí úmrtí

Jan BARAN – voják, 2. světová válka

Narození: 7. 10. 1912 Kričev (Rumunsko)

Úmrtí: 7. 2. 1991 Mohelno (Třebíč)

Po okupaci emigroval přes Maďarsko do SSSR, kde byl internován v několika pracovních táborech. Na Sibiři pracoval při stavbě silnic. V roce 1942 se přihlásil v Buzuluku k československé vojenské jednotce v SSSR. Byl zařazen do minometného oddílu a přidělen k prvnímu československému armádnímu sboru. Účastnil se Karpatsko - Dukelské operace, tehdy už jako autodůstojník. Prošel bojovou cestou z Buzuluku přes Zlín, Kutnou Horu až do Prahy. Po osvobození se usadil v Mohelně na Třebíčsku, kde pracoval jako řidič ČSAD. Byl vyznamenán řádem Velké vlastenecké války 1. stupně. Byl oceněn pamětní Dukelskou medailí.

ZE ŽIVOTA DOMOVA

Během ledna odešli z našich řad obyvatelé:

Marie Mertová 15. 1. 2021

Miroslav Kobylka 22. 1. 2021

V lednu se odstěhovala obyvatelka:

Milada Mutlová 6. 1. 2021

V lednu se přistěhovali noví obyvatelé:

Marie Kytnarová z Velkého Meziříčí

Věra Mejzlíková z Laviček

Miroslav Štursa z Velkého Meziříčí

STÁLÁ NABÍDKA MĚSÍCE

• PŮJČOVÁNÍ KNIH

Pokud rádi čtete, kontaktujte recepci nebo svého klíčového pracovníka.

• PRAVIDELNÉ AKTIVITY

Každý všední den ranní hlášení

Pátek 1x/14dní návštěva faráře na pokojích

Ostatní aktivity byly prozatím zastaveny.

• SCHRÁNKA DŮVĚRY

V domově jsou umístěny v každém poschodí schránky důvěry, do kterých je možné umístit vzkaz, stížnost, připomínku či podnět k poskytování sociálních služeb v domově. S napsáním vzkazu Vám může pomoci pečovatelka, rodina, dobrovolník.

Schránky důvěry v domově naleznete:

- V 1. poschodí – u vstupu do terapeutické zahrádky
- Ve 2. poschodí – u schodiště při vcházení na chodbu 2B
- Ve 3. poschodí – u schodiště na brance s fototapetou plotu

Vzkaz, stížnost, připomínku je možné umístit také do **přenosné schránky důvěry**, která je pravidelně **přenášena po jednotlivých pokojích**.

- **PROSTORY K VOLNOČASOVÉMU VYUŽITÍ**

- Terapeutická zahrádka za domovem
- Atrium v přízemí
- Venkovní terasy ve 3. poschodí
- Společenské místnosti v každém podlaží
- Dětský koutek ve vstupu do zahrady

CO SE DĚLO U NÁS V DOMOVĚ V MĚSÍCI LEDNU

Měsíc leden se nijak zvláště, co se týká opatření, od minulého roku nezměnil. Režim domova zůstal stejný. Jediným cílem bylo společně překonat ve zdraví přechod do nového roku a začít úspěšně rok nový.

A také jsme to spolu překonali. Pomohla nám velká

spousta lidí fyzickou i psychickou silou. Naučili jsme se více si vážit drobností. Ať to byl plný talíř z kuchyně, přáníčka od dětí, ruce dobrovolníků nebo podpůrné slovo rodiny, dohromady tohle všechno

vyplnilo novoroční přání domova - žádný pozitivní případ nákazy koronaviru. Nyní jsme

všichni svým způsobem zdraví a to jak obyvatelé, tak i zaměstnanci.

I když omezení ještě nepoleví, jsou nám uděleny výjimky. Návštěvy fungují ale omezeně, probíhá canisterapie, pijeme společně kávu, trénujeme paměť, cvičíme a rehabilitujeme, malými krůčky postupně podporujeme a posilujeme život domova. Neupadejme v depresi ani nebudme sklíčení, ale těšme se z maličností a úsměvných chvil.

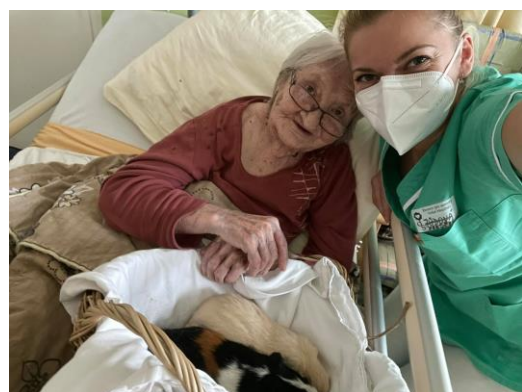

Nezapomeňme, že jsme spolu a máme sebe.

Středa 20. ledna byla pro domov významná, začalo totiž svítat na lepší časy, když k nám dorazil tým dvou doktorů a dvou

sestřiček z Nemocnice v Novém Městě na Moravě, aby nás plošně testovali. Očkování proběhlo bez vedlejších účinků nebo jiných komplikací. První vlna plošného očkování je tedy úspěšně za námi a datum na

přeočkování je prozatím stanoveno na středu 10. února.

MĚSÍC ÚNOR

Únor je podle gregoriánského kalendáře druhý měsíc v roce. Má 28 dní, v přestupném roce má 29 dní. Třikrát v historii měl únor i 30 dní.

Od čeho je odvozen název měsíce leden není těžké uhodnout. Od čeho je ale odvozen název měsíce února, není na první pohled zas tak jasné. Zatímco leden je měsíc ledu a ovšem i sněhu, jeho nástupce únor znamená už změnu. V únoru bývá již občas obleva, sníh a led polevuje, objeví se mokro, zkrátka ztuhlá posud země se unoří, t. j. začíná se nořit ve vodu a bláto. Vždyť se říká; „Na svatého Blažeje napije se skřivan z koleje“, a to je hned na začátku, totiž třetího února. Sloveso nořiti a unořiti je staré, ale nyní se ho již málo užívá a zachovalo se jen skryto ve rčení „ani slzičky neumořil“ (místo neunořil). Dnes místo nořiti slzy říkáme spíše roniti: slzy se řinou, slzy se roní. Znamená tedy únor měsíc občasné oblevy.

Hromnice

Hromnice je označení svátku slaveného 2. února, kterému v křesťanství odpovídá svátek Uvedení Páně do chrámu.

V lidovém křesťanství se Hromnice staly důležitou oslavou přicházejícího jara, podobně jako keltský předkřesťanský svátek Imbolc. Svátek byl také spojen s ochranou před ohněm, bouří a bleskem jak napovídá jeho název. Nejznámějším příkladem této víry je svěcení svící, takzvaných hromniček, prováděné v tento den, které se pak během bouře dávaly do oken a měly tak ochránit domácnost.

Svíce nám však také připomíná Ježíše tím, že "sebe sama stravuje, aby jiným dala světlo". K Hromnicím se v českém prostředí váže nejvíce pranostik, kolem čtyřiceti. Nejznámější pranostikou je „Na Hromnice o hodinu více“. Dříve tímto dnem končila doba vánoční, proto je možno ještě občas zahlédnout vystavený betlém v kostele až do tohoto dne. V každém případě můžeme na Hromnice jasně rozeznat při ranním vstávání, že je již dříve světlo.

Svatý Valentýn

Svatý Valentin je po celém světě uctíván jako patron zamilovaných. Na jeho svátek si lidé, kteří se mají rádi, dávají květiny. V jednom starém pořekadle se říkalo, že dívka si vezme za muže toho, koho 14. února ráno uvidí jako prvního. A tak, když se nějaký hoch zamiloval do dívky, čekal už za ranního úsvitu pod okny jejího domu, aby ho spatřila jako prvního.

Ale jak k tomu všemu přišel svatý Valentin?

Valentýn byl kněz ve starém Římě a žil ve 3. století. Bývá spojován s láskou proto, že potají oddával mladé páry a díky tomu je po něm pojmenován den, kdy všichni zamilovaní oslavují svoji lásku. Všechny mladé páry, které se u něj zastavily, obdarovával malými kytičkami ze své klášterní zahrady, aby jim udělal radost. Jednou vzýval všechny muže, aby raději zůstali u svých žen a dětí místo toho, aby šli dobrovolně do války. Byl proto předveden před císaře a roku 269 byl popraven. K životu Valentýna se váže mnoho legend. Kněz měl mít prý léčivé schopnosti, díky kterým uzdravil mnoho lidí.

Jiná legenda zase praví, že uzdravil nevidomou dívku. Později však byl uvržen do žaláře a následně zemřel mučednickou smrtí právě 14. února. Křesťané jeho schopnosti považovali za zázrak, pohani se

na něj hněvali, a nechali jej proto setnout mečem. V novodobé historii se svátek sv. Valentýna začal slavit zase až počátkem 20. století.

Tradice oslav sv. Valentýna

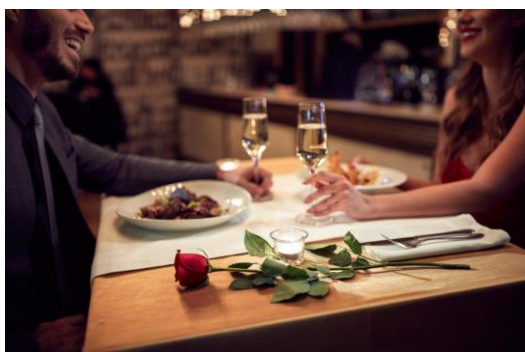
Populární svátek se slaví téměř po celém světě, nejvíce však v USA. Při příležitosti oslav lásky se drží různé tradice. Jednou z nich je posílání přáníček v červené barvě s medvídky, srdíčky nebo dalšími romantickými motivy, dávají se drahé i levné dárečky a maličkosti a chodí se na slavnostní večeři.

Slavnostní tabule

V tento den si lidé chtějí dopřát něco výjimečného. Rádi proto chodí do restaurace. Restaurace v naprosté většině nabízí speciální valentýnské menu, které se skládá z vybraných lahůdek a několikachodového degustačního menu včetně předkrmu, polévky, několika hlavních chodů a dezertů.

Z nápojů je neoblíbenější šampaňské drahých značek a růžové víno. Pokud sv. Valentýn připadá na pracovní den týdne, bývá valentýnské menu v restauraci prodlouženo až na páteční či sobotní večer.

PRANOSTIKY

Netrkne-li únor rohem, šlehne ocasem.

Leží-li kočka v únoru na slunci, jistě v březnu poleze za kamna.

V únoru sníh a led - v létě nanesou včely med.

V únoru když skřivan zpívá, velká zima potom bývá.

V únoru-li vítr neburácí, jistě v dubnu krovy kácí.

Únor bílý - pole sílí.

Jestli únor honí mraky, staví březen sněhuláky.

Mnoho mlh v únoru přináší toho roku mnoho deště.

Únor dláždí cesty k jaru.

MEZINÁRODNÍ DNY PRO MĚSÍC ÚNOR

- 2. únor – Světový den mokřadů
- 3. únor – Světový den modliteb
- 4. únor – Světový den boje proti rakovině
- 11. únor – Světový den nemocných
- 13. únor – Světový den rádia
- 14. únor – Svátek zamilovaných
- 14. únor – Světový den léčby zvukem
- 20. únor – Světový den sociální spravedlnosti
- 21. únor – Mezinárodní den boje proti kolonialismu
- 21. únor – Mezinárodní den průvodců cestovního ruchu
- 21. únor – Mezinárodní den mateřského jazyka
- 22. únor – Evropský den obětí (Evropský den zločinu)
- 22. únor – Den sesterství

PŘÍBĚHY PRO POTĚCHU DUŠE

Ušlechtilý strom

Byl jeden strom, který miloval jedno dítě. Dítě ho přicházelo každý den navštívit.

Sbíralo jeho listy, pletlo si z nich korunu na hlavu a hrálo si na krále lesa. Šplhalo po jeho kmeni a houpalo se na jeho větvích. Jedlo jeho plody a pak si spolu hrály na schovávanou. Když bylo dítě unavené, zdřímlo si ve stínu stromu a větve mu zpívaly ukolébavku.

Dítě strom milovalo z celého svého dětského srdce. A strom byl šťasten. Ale čas utíkal a dítě rostlo. Když už bylo dítě velké, zůstával strom často sám.

Jednoho dne se dítě přišlo podívat na strom a strom mu pravil: „Pojď ke mně, dítě moje, vyšplhej se na můj kmen a udělej si houpačku v mých větvích, ochutnej mé plody, pohraj si v mém stínu a buď šťastné.“

„Nemám už věk na lezení po stromech, už si nehraju,“ odpovědělo dítě. „Chci si koupit nějaké věci a chci se bavit. Chci peníze. Můžeš mi dát peníze?“

„Bohužel,“ odpověděl strom, „já nemám peníze. Mám jen listy a plody. Vezmi si mé plody, dítě moje, jdi a prodej je ve městě. Tak budeš mít peníze a budeš šťastné.“ A tak se dítě vyšplhalo na strom,

sklidilo všechny plody a odneslo je pryč. A strom byl šťasten. Ale „jeho dítě“ se dlouho nevracelo... A strom zesmutněl.

Pak se jednou dítě vrátilo. Strom se zachvěl radostí a pak zašuměl: „Pojď ke mně, dítě moje, vyšplhej se na můj kmen, udělej si houpačku v mých větvích a buď šťastné.“

„Mám moc práce a nemám čas lézt po stromech,“ odpovědělo dítě. „Chci dům, který by mě chránil,“ pokračovalo. „Chci ženu a chci děti, proto potřebuji dům. Můžeš mi dát dům?“

„Já nemám dům,“ pravil strom. „Ale můžeš uřezat mé větve a dům si z nich postavit. Pak budeš šťastný.“

Dítě uřezalo všechny větve a odvezlo je pryč, aby si postavilo dům. A strom byl šťasten. Pak dlouhou dobu dítě nepřišlo. Když se zase vrátilo, strom byl tak šťasten, že nemohl ani promluvit.

„Pojď ke mně, mé dítě,“ zašuměl, „pojď si hrát.“ „Jsem příliš starý a příliš smutný na to, abych si mohl hrát,“ odpovědělo mu dítě. „Potřeboval bych loď, abych odjel daleko odtud, pryč. Můžeš mi dát loďku?“

„Uřízni můj kmen a udělej si loďku,“ nabídlo mu strom. „Tak budeš moci odjet a budeš šťastné.“

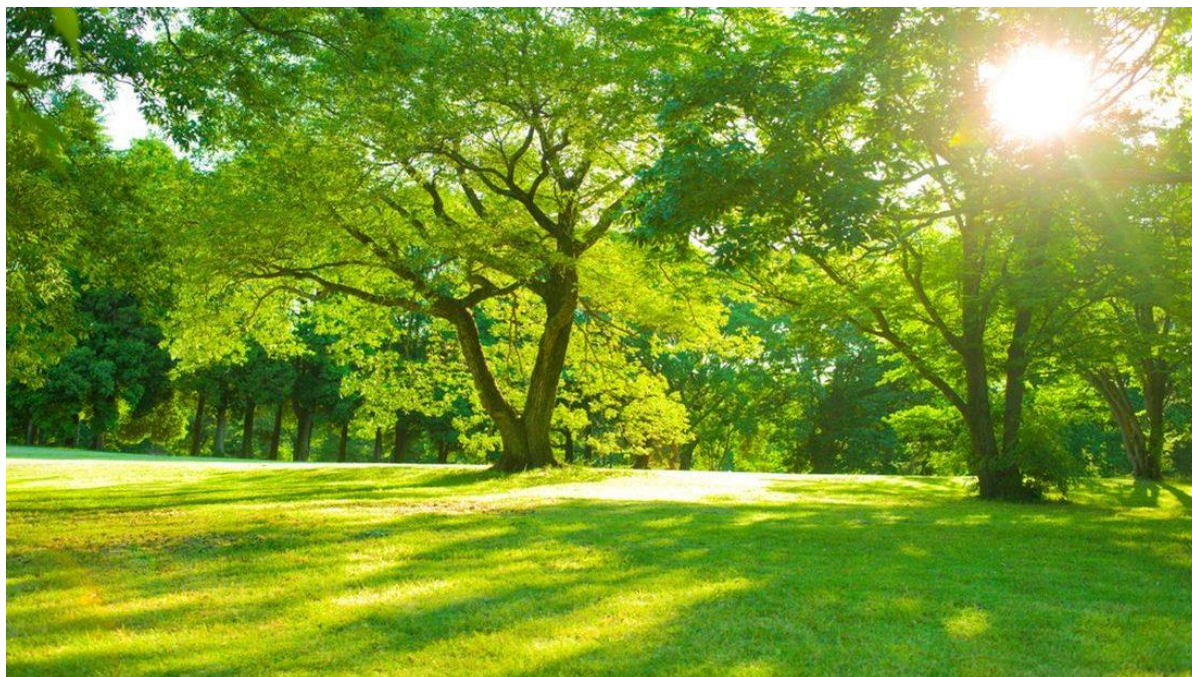
A tak dítě uřízlo kmen a udělalo si loďku, aby mohlo odjet. A strom byl šťasten... ale ne úplně.

Za velmi dlouhou dobu se dítě opět vrátilo. „Je mi to moc líto, mé dítě,“ pravil strom, „ale už nemám, co bych ti dal... už nemám žádné plody.“ „Nemám už žádné větve,“ pokračoval strom, „už tě nemohu pohoupat.“

„Jsem už příliš starý na to, abych se houpal ve větvích,“ řeklo dítě. „Jsem bezradný,“ povzdechl si strom. „Rád bych ti něco dal... ale už nic nemám. Jsem jen starý pařez. Je mi to tolik líto...“ Já už moc nepotřebuji,“ řeklo dítě. „Jen klidné místo, kde bych si sedl a odpočinul si. Cítím takovou únavu.“

„Pak tedy,“ pravils strom a snažil se napřímit, jak jen mohl, „pak tedy, starý pařez je právě to, na co se můžeš posadit a kde si můžeš odpočinout.“

A tak to dítě udělalo. A strom byl šťasten.

ZE SVĚTA ZAJÍMAVOSTÍ

Geniální omyly

Známé pořekadlo říká, že štěstí přeje připraveným.

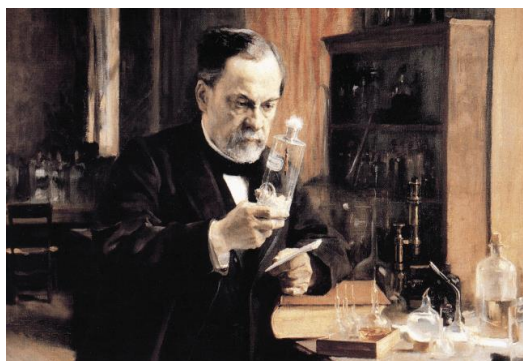
V historii se ale mnohdy stalo, že za úspěchem stála nejen genialita, ale také pouhá náhoda. U kterých vynálezů zasáhl doslova osud?

1) Dynamit

Kdo: Alfred Nobel

Kdy: 1867

O co jde?

Vynález dynamitu patřil k největším objevům 19. století. Jedná se o výbušninu skládající z nitroglycerinu, křemeliny a malého množství jedlé sody.

Otec Alfreda Nobela založil v roce 1863 továrnu na výrobu nitroglycerinu. Bohužel ale došlo při pokusech k výbuchu, při kterém zahynulo několik lidí včetně Nobelova mladšího bratra. Alfred se proto rozhodl vyřešit problém s vysoce výbušným nitroglycerinem a vynalézt látku, která by trhavinu stabilizovala.

Přesunul své pokusy na loď na jezero Malaren. Při transportu se ale látka vsákla do pilin, které se nacházely v přepravkách. Následně zjistil, že ideální zemina, která nitroglycerin stabilizuje a zároveň zachovává jeho vlastnosti, je křemelina.

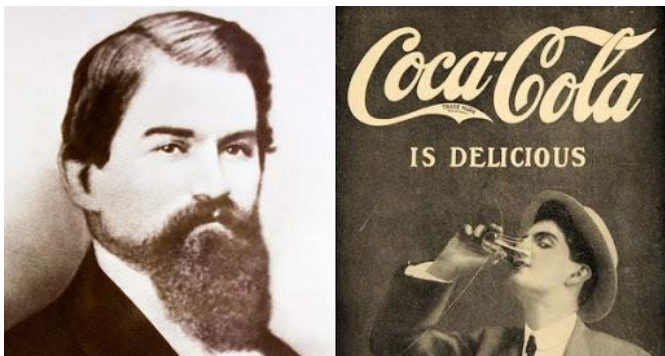
Zajímavost: Ve své závěti se Nobel rozhodl, že z jeho fondu se každoročně bude udělovat cena za významné objevy z oblasti vědy, literatury a míru. Jednalo se o sumu 32 miliónů švédských korun.

2) Coca-Cola

Kdo: John Pemberton

Kdy: 1886

O co jde?

Nápoj hnědé barvy s obsahem kofeinu, který dodnes patří k nejoblíbenějším nealkoholickým nápojům na světě.

Lékárník John Pemberton byl vysloužilý voják, který byl stejně jako ostatní veteráni závislý na morfinu. Proto se snažil najít lék na bolest hlavy a zároveň náhražku morfia, která by nezpůsobovala závislost. Základem nápoje se tak staly listy koky a kolových ořechů s obsahem kokainu, kofein a víno. Tyto ingredience pak v laboratoři smíchal s bublinkovou vodou a

Coca-Cola byla na světě. Z receptury brzy ubylo víno a Coca-Cola se stala nealkoholickým nápojem, který Pemberton propagoval jako posilující prostředek pro osvěžení ducha, proti únavě a vhodný při rekonvalescenci po chřipce.

Zajímavost: V roce 1903 přestal být kvůli tlaku veřejnosti do Coca-Coly přidáván kokain.

3) Kukuřičné lupínky

Kdo: Will Kellogg

Kdy: 1896

O co jde?

Kukuřičné lupínky dnes patří k nejoblíbenějším snídaním na světě.

Bratři Kelloggové patřili k zvláštním podivínům. Vlastnili sanatorium, ve kterém chtěli odnaučit pacienty určitým touhám. Proto prosazovali speciální dietu tvořenou z nevýrazných potravin, aby u lidí minimalizovali nežádoucí návyky. K objevu kukuřičných lupínků došlo, když kuchaři rozvařili pšeničnou kaši. A jelikož Will Kellogg nechtěl plýtvat jídlem, nařídil jim, aby hmotu vysušili a znovu zpracovali. Poté začal experimentovat s dalšími přísadami a vytvořil směs pšenice,

ovsa a kukuřice. Ta se pak pekla při vysokých teplotách a následně rozdrtila, až vznikly kukuřičné lupínky.

Zajímavost: Doktor Kellogg bral svoji studii tak vážně, že do ní zapojil celou rodinu a experimentoval i na svých dětech.

4) Penicilin

Kdo: Alexander Fleming

Kdy: 1928

O co jde?

Penicilin patří mezi antibiotika, vyvinuté z plísně *Penicillium notatum*.

Před objevem penicilinu umíraly miliony lidí kvůli nejrozličnějším infekcím. Alexander Fleming zkoumal ve své laboratoři bakterii stafylokoka a usilovně

pátral po novém léku. Podle některých informací se mu to nedařilo, a proto si vzal na pár dní volno. Zapomněl ale zavřít jednu z Petriho misek, a když se vrátil, čekalo na něj překvapení v podobě plísně, která mikroby pozabíjela. Fleming ji opatrně izoloval a lék byl později nazván penicilin.

Zajímavost: První test na lidech proběhl až v roce 1941 a už o tři roky později byl penicilin nedílnou součástí lékařského vybavení.

5) Radioaktivita

Kdo: Henri Becquerel

Kdy: 1896

O co jde?

Radioaktivita je jev, při kterém dochází k vnitřní přeměně složení nebo energetického stavu atomových jader. Přirozené radioaktivních je mnoho látek v přírodě včetně tkání živých organismů.

Přítomnost radioaktivity zjistil v roce 1896 francouzský vědec Henri Becquerel, který v té době zkoumal fluorescenci uranových solí. Vložil fluorescenční minerál mezi fotografické desky, a když si ho pak

prohlížel, zjistil, že na něm došlo k chemickým změnám, ačkoli nebyl ozářen světlem. Jím objevené přirozené paprsky byly slabší než ty, které objevil William Roentgen.

Zajímavost: Radioaktivitě dali jméno až Pierre a Marie Curieovi.

6) Teflon

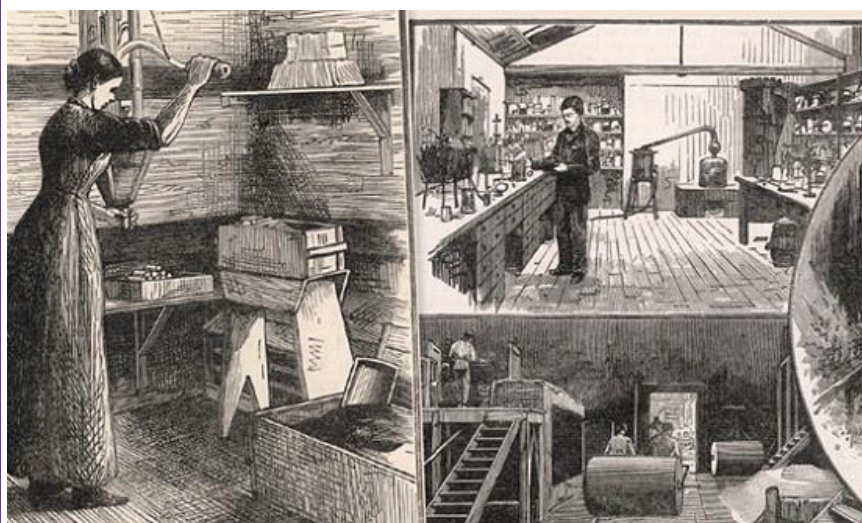
Kdo: Roy Plunkett

Kdy: 1938

O co jde?

Teflon je materiál zapsaný v Guinessově knize rekordů jako nenasákavý, netoxický, odolný vůči světlu, stárnutí i křehnutí. Používá se na Zemi i ve vesmíru.

Mladý chemik Roy Plunkett pracoval na vývoji netoxické a nehořlavé chladicí látky. Když si prohlížel válec kompresoru, všiml si bílého prášku usazeného kolem ventilu. Byl to polymerovaný tetrafluorethylen (PTFE). Později na tuto látku obdržel patent a

nechal si ji zaregistrovat pod obchodní značkou Teflon. Zpočátku se látka hodila spíše vědcům a technikům, později se vydala i do kuchyní. V roce 1954 se zrodila

první teflonová pánev.

Zajímavost: První uplatnění teflonu pro své antikorozi vlastnosti při vývoji americké atomové bomby.

7) Mikrovlnka

Kdo: Percy Spencer

Kdy: 1945

O co jde?

Mikrovlnná trouba patří mezi kuchyňské přístroje, které tepelně upravují pokrmy.

Konstruktér Percy Spencer se během 2. světové války zabýval výrobou a zdokonalováním magnetronů (elektronek, které slouží jako generátor mikrovlnného záření), jež se používaly do radarů. Během práce se mu ale v kapse rozpustila čokoláda. Začal tedy pátrat po tom, zda za to nemohou mikrovlny. Po dalších experimentech pak vyvinul společně s firmou Raytheon první komerčně využitelnou mikrovlnku. Ta byla ale vysoká před dva metry a vážila kolem 400 kg. Do domácností se zmenšené mikrovlnné trouby dostaly až v roce 1967.

Zajímavost: Jako první popsal v roce 1924 princip oscilace magnetofonu český profesor Přírodovědecké fakulty Univerzity

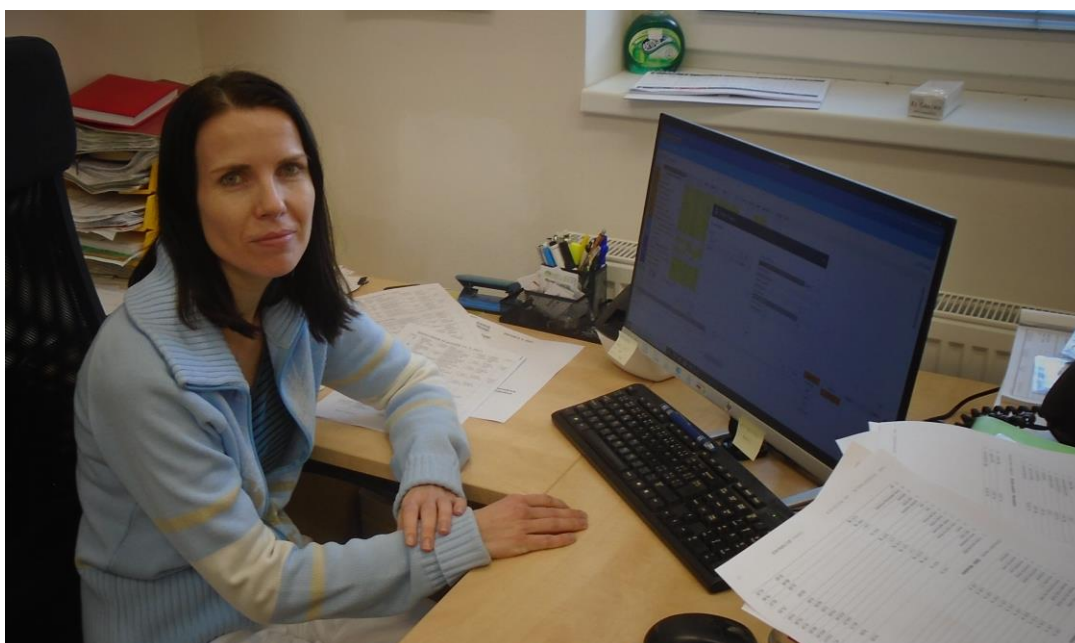

Karlovy Augustin
Žáček.

ROZHOVOR

Rádi bychom Vám prostřednictvím Děčka a krátkého rozhovoru představili pracovníky našeho domova, se denně setkáváte. V následujícím rozhovoru se nám představí **nutriční terapeutka**:

TEREZIE HLOUCHOVÁ, DIS.

Mohu Vás poprosit o krátké představení se našim čtenářům?

Jmenuji se Terezie Hlouchová. Je mi 34 let a bydlím v Domašově. Mám dvě děti dceru Barboru a syna Ondřeje. Vystudovala jsem Střední zdravotnickou školu v Brně na Jaselské obor Všeobecná sestra a Vyšší odbornou školu na Merhautově obor diplomovaný nutriční terapeut. Do Domova jsem nastoupila v lednu roku 2011. Od roku 2014 jsem byla na mateřské dovolené. Letos jsem zpět po 6 letech.

Co se Vám na práci v domově líbí?

Líbí se mi, že je zde dobrý kolektiv. Mám radost, když lidem chutná a nehubnou 😊 nebo když jim mohu vyjít vstříc a zařídit oblíbená jídla.

Co ráda děláte ve volném čase?

Ráda jezdím na kole, plavu, chodíme s dětmi na procházky na výlety. Ráda čtu, i když na to teď moc času nemám.

Na jaké místo byste se ráda podívala a proč?

Ráda bych více procestovala Českou republiku. Ze zahraničí mě láká Nový Zéland, protože je tam krásná příroda. Ale jsem nenáročná, takže se dá říct, že bych se ráda podívala kamkoli kde je hezky.

Jak by vypadal Váš ideální den?

Pořádně se vyspat, dát si dobrou snídani, nikam nespěchat a vyrazit někam na výlet buď jen s manželem, nebo i s dětmi.

Co byste si nejvíce přála?

Přála bych si, abychom byli hlavně zdraví a šťastní. Měli kolem sebe správné lidi, s kterými si budeme rozumět a zažijeme spoustu zážitků.

KVÍZ:

Nejoblíbenější jídlo – kynuté ovocné knedlíky, čokoláda, pizza

Nejoblíbenější barva – červená, modrá, žlutá, šedá a zelená

Nejoblíbenější roční období – z každého období něco

Nejhezčí dovolená – na Krétě s manželem

Nejoblíbenější květina – růže, gerbery, tulipán, kaly

Nejoblíbenější film – Hříšný tanec, Noc na Karlštejně, Anděl Páně

Nejoblíbenější místo v domově – kuchyň – stravovací provoz

VTIPY

Co představuje pro bezdomovce popelářské auto?

- Pojízdnou samoobsluhu.

Já: Sedni
Pes: Ty si sedni!
Já: OK

Když ti zákazník poradí, jaký je
kód pro kaiserku.

Prosím haló, je tu nějaký doktor?

Já jsem doktor o co jde?

Infarkt.

Jsem doktor filozofie.

Ale on umírá!

Otázkou je, zda vůbec někdy žil...

VŠICHNI ZNÁME „TOHOTO CHLÁPKA“

WWW.FUNGATE.CZ

Z KUCHYNĚ

Masopust

Masopust je, třítydenní svátek, který v minulosti začínal svátkem Tří králů a končil popeleční středou. Toto období předcházelo čtyřiceti dennímu postnímu období před Velikonocemi.

Jaký je důvod opustit od požívání masa? Proč byl masopust oficiálně považován za svátek jídla?

Jediným a hlavním účelem masopustu bylo se dosyta najíst. O masopustních rejích z Čech i Moravy jsou dochovány písemné zprávy již ze 13. století, i když svátek je zřejmě ještě staršího data.

Hlavní masopustní zábava začínala o "masopustní neděli" bohatým obědem a hodováním. Nezbytnou součástí masopustního jídelníčku byly koblihy smažené na másle. Na stole ovšem nemohli chybět ani boží milosti, klobásy a slanina a pochopitelně pálenka, neboť tím vším byli obchůzkáři obdarováváni. A pokud byla na masopust třeskutá zima, vhod přišlo i počastování teplou zhřívanicí. V pondělí pak probíhaly různé taneční zábavy a v úterý sváteční průvody maškar, hrálo se divadlo a podobně. Odbytím nebo lépe řečeno odtroubením půlnoci však veškerá zábava končila.

Začínala popeleční středa a s ní i předvelikonoční postní období. Lidé věřili, že pokud budou o masopustu tancovat přes půlnoc, objeví se mezi nimi ďábel, často jako cizinec v zeleném kabátě.

Těm, kdo se oslav masopustu neúčastnili, se posílala bohatá výslužka.

V Čechách zvaná zabijačka a na Moravě šperky. Výslužka většinou obsahovala huspeninu, klobásy, jelítka, jitrnice, ovar, škvarky.

Popeleční středa se již nesla v přísně postním duchu. Oběd tvořila většinou čočka s vajíčkem, sýr, chléb, vařená krupice nebo pečené brambory. Její termín připadá na 40. den před Velikonocemi; do těchto 40 dnů se nepočítávají neděle,

proto v praxi připadá popeleční středa na 46. den před Velikonoční nedělí. Kvůli nepravidelnému výpočtu data Velikonoc se její termín každý rok mění. A nyní si

oprášíme recept na ty nejlepší smažené kobličky.

NA CCA 20 KS NEJLEPŠÍCH SMAŽENÝCH KOBLIH BUDEME POTŘEBOVAT:

polohrubou mouku 500 g + na posypání pracovní plochy
špetka soli
vanilkový cukr 3 sáčky

kůra z jednoho citrónu
žloutek 4–5 ks
mléko 250 ml
máslo 50 g
tuzemský rum 2–3 lžíce
droždí 1 kostka (42 g) nebo 1 sáček sušeného
pikantní zavařenina na plnění
olej na smažení
moučkový cukr na posypání

POSTUP

1. Do mísy prosejte mouku se solí, přidejte cukr a citronovou kůru. Uprostřed udělejte důlek, vlijte do něj žloutky, vlažné mléko, rozpuštěné máslo a rum. Nakonec do základu rozdrobte droždí.
2. Dobře promíchejte a pak propracujte na hladké, vláčné těsto. Lehce ho poprašte moukou a zakryté čistou utěrkou nechte na teplém místě kynout, až zhruba zdvojnásobí svůj objem.
3. Vykynuté těsto přesuňte na pomoučenou pracovní plochu a rozválejte ho zhruba do tvaru obdélníku o síle asi 1,5 cm.
4. Na polovinu obdélníku dejte kopečky marmelády, pak přiklopte druhou půlkou těsta a tvořítkem (nebo sklenicí) z něj vykrajujte jednotlivé koblihy. Zbylé těsto znovu zpracujte na koblihy.
5. Do menšího kastrolu nalijte vyšší vrstvu oleje, rozpalte jej a koblihy v něm smažte z obou stran dozlatova. Přebytečný tuk nechte odsát na papírových kuchyňských ubrouscích. Vlažné koblihy pocukrujte.

Autor: Terezie Hlouchová, DiS., nutriční terapeut

HÁDANKA

Sherlock Holmes se chce dostat do tajného klubu, kde se scházejí nejchytřejší lidé planety. Do klubu mají ale přístup pouze jeho členové. Zjistí tedy, kde se klub nachází a tajně pozoruje jednotlivé příchozí. Vždy když někdo přijde, musí projít přes dveřníka, který každému, kdo chce vstoupit, řekne číslo.

Přijde první návštěvník.

Dveřník: "Čtyřadvacet."

První návštěvník: "Dvanáct." - dveřník jej vpustí dovnitř

Přijde druhý návštěvník.

Dveřník: "Čtrnáct."

Druhý návštěvník: "Sedm" - dveřník jej také vpustí dovnitř

Přijde třetí návštěvník.

Dveřník: "Šestnáct."

Třetí návštěvník: "Osm." - Také jeho dveřník vpustí.

Sherlock Holmes si myslí, že již číselné hrátky prokoukl, a tak se odhodlá vstoupit do klubu.

Dveřník: "Osm."

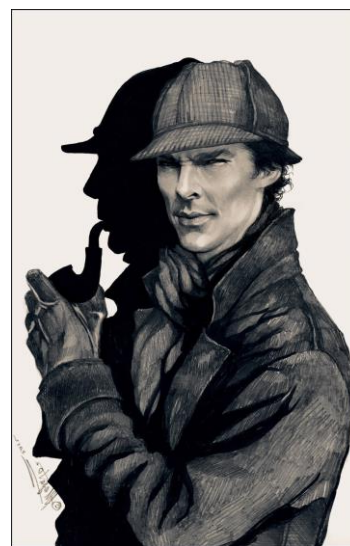
Sherlock Holmes: "Čtyři." - Dveřník: "Špatně! Koukej zmizet!"

Jaké číslo měl Sherlock Holmes říci, aby byl do klubu vpuštěn?

Řešení:

Nejde totiž o to říci polovinu čísla. Jde o to říci počet písmen, které dané slovo obsahuje.

Např. slovo "šestnáct" obsahuje "osm" písmen a proto je správná odpověď "osm".

SEZNAM ZDROJŮ

Měsíc únor: <https://cs.wikipedia.org/wiki/%C3%9Anor>; <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=3372>;
[https://cs.wikipedia.org/wiki/Hromnice_\(sv%C3%A1tek\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Hromnice_(sv%C3%A1tek)), <https://deti.vira.cz/clanky/vite-co-jsou-hromnice>,
<http://zakrasnesjivimperk.cz/?p=183540>, <https://www.vira.cz/texty/knihovna/kapitoly/svaty-valentyn>,
<https://www.anglictina-bez-biflovani.cz/den-svateho-valentyna>, <https://www.spektrumzdravi.cz/laska-a-vztahy/svatek-zamilovanych-kdo-byl-svaty-valentyn-a-ide-o-americkou-nebo-evropskou-tradici>, <http://www.svaty-valentyn.cz/svaty-valentyn/>, <https://www.mameradibeskydy.cz/img/13-svitani.htm>, <https://www.vartesmajklem.cz/recepty/1906/sv-valentyn.html>

Mezinárodní dny, pranostiky: <http://svatky.centrum.cz/svatky/vyznamne-dny/unor/>; <https://www.kalendar-online.cz/jmena-a-svatky/mezinarodni-dny/unor/>; <http://brtpichlavec.sweb.cz/moudro/pranostiky/unor/unor.htm>; <https://hradec.rozhlas.cz/je-svetovy-den-boje-proti-rakovine-nadoru-stale-pribyva-6158154>; <https://www.paraple.cz/paraple/akce/autorske-cteni-mezinarodni-den-materskeho-jazyka/>; <https://www.reflex.cz/clanek/zajimavosti/93155/prosinec-leden-unor-jak-vznikly-nazvy-zimnich-mesicu-a-co-znamenaji.html>

Vtipy: www.fungate.cz; www.loupak.cz; www.tycico.cz

Příběhy pro potěchu duše: příběhy pro potěchu duše Bruno Ferrero 1996

Blahopřání: <https://www.casopis-rozmaryna.cz/levandulove-kytice/>

Výročí a regionální osobnosti: <http://www.knihovnatr.cz/cze/sluzby/vyroci-a-regionalni-osobnosti-unor-2021/>

Hádanka <https://hadanky-a-hlavolamy.webnode.cz/news/logicka-uloha-sherlock-holmes/>;
<https://cb.cz/brno.kralovopolska/web/rybka/author/rybka/>

Ze světa zajímavostí: časopis Svět na dlani březen 2020; <https://epochaplus.cz/pribeh-dynamitu-smrtici-vynalez-ve-jmenu-dobra/>; <http://vesmironas.cz/14/05/2018/coca-cola-legalni-slady-zabijak/>; <https://epochaplus.cz/john-harvey-kellogg-otec-kukuricnych-lupinku/>; <https://www.zdravotnickydenik.cz/2019/02/objev-penicilinu-zahajil-revoluci-medicine-fleming-jej-oznamil-pred-90-lety/>; <http://www.neaktuality.cz/zahranici/marie-a-pierre-curie-oznamili-objev-noveho-prvku-2/>; <https://www.superrodina.cz/2013/04/04/omylem-geniem-jak-svet-prisel-k-teflonu-plastu-vterinovemu-lepidlu-nahodou/>; <https://zivot.pluska.sk/zaujímavosti/mikrovlvnu-vcadime-nahode-cokoladovej-tyncinke/>; https://www.idnes.cz/bydleni/spotrebice/mikrovlvna-mikrovlvna-trouba.A150504_131527_spotrebice_web

Z kuchyně: <https://nl.pinterest.com/pin/804666658392941056/>; <https://www.vareni.cz/magazin/masopust-svatek-jidla/>; [Wikipedia.org](https://www.wikipedia.org/); [Tisk.cirkev.cz](http://www.tisk.cirkev.cz/); <http://www.supermamina.cz/recepty/moucnyky/tvarohove-kobliky/>; <https://www.vitalia.cz/clanky/zabijacka-jak-na-to-abyste-neskoncili-se-zlucnikovym-zachvatem/>; <https://chrudimskenoviny.cz/kategorie/kultura/masopustni-rej-ve-skanzenu-na-veselem-kopci-u-hlinska/>; <http://www.kasskralupy.cz/klient-595/kino-178/stranka-5801/film-136102>